

RAKENNUSJÄRJESTYS

Sonkajärvi
Iisalmi
Kiuruvesi
Lapinlahti
Vieremä

9.8.2019

Sisällysluettelo

1	YLEISTÄ.....	4
	1 § Tavoite.....	4
	2 § Soveltamisala.....	4
	3 § Rakennusvalvontaviranomainen.....	4
	4 § Rakentamistapaohjeet.....	4
2	LUPAJÄRJESTELMÄT.....	4
	5 § Rakentamisen luvat ja ilmoitusmenettely.....	4
	6 § Rakennuslupa.....	5
	7 § Talousrakennuksen luvan- ja ilmoituksenvaraisuus.....	5
	8 § Toimenpiteiden luvan- ja ilmoituksenvaraisuus.....	5
	9 § Purkamislupa ja -ilmoitus.....	9
	10 § Maisematyölupa.....	9
3	RAKENTAMINEN ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLA.....	10
	11 § Suunnittelutarvealueet.....	10
	12 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset.....	10
	13 § Rakentamisen määrä.....	10
	14 § Rakennuksen etäisyys naapurista sekä rautatiestä, maantiestä ja yksityisestä tiestä.....	11
	15 § Rakentaminen voimajohdon ja kaapelien läheisyyteen.....	12
4	RAKENTAMINEN RANTAVYÖHYKKEELLE.....	12
	16 § Rakentamisen sijoittuminen ja sopeutuminen ympäristöön rantavyöhykkeellä.....	12
	17 § Rakentamisen määrä rantavyöhykkeellä ja saarissa.....	13
5	RAKENTAMINEN YLEENSÄ.....	13
	18 § Rakennuksen sopeutuminen ympäristöön.....	13
	19 § Rakennuksen korkeusasema, perustaminen ja rungon kuivuminen.....	13
	20 § Tontin rajan ylittäminen.....	14
6	MAINOS-, TIEDOTUS- YM. LAITTEET.....	14
	21 § Myynti-, tiedotus- ja mainoslaitteet sekä markiisit.....	14
	22 § Tontin osoitenumerointi.....	15
7	TYÖMAAJÄRJESTELYT.....	15
	23 § Rakennushankkeesta tiedottaminen.....	15
	24 § Rakennusaikaiset toimenpiteet rakennuspaikalla sekä työmaan jäte- ja vesihuolto.....	15
	25 § Katualueen ja muun yleisen alueen käyttäminen, kaivaminen sekä johtojen ym. sijoittaminen.....	16
	26 § Työmaan purkaminen ja siistiminen.....	16
8	RAKENNUKSEN YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO.....	16
	27 § Vesihuolto.....	16
	28 § Jätevesien käsittely.....	17

	29 §	Jätehuolto	17
9		PIHAMAAN RAKENTAMINEN	18
	30 §	Pihamaan rakentaminen	18
	31 §	Hule- ja perustusten kuivatusvesien johtaminen ja lumen varastointi	18
	32 §	Rakennuspaikan liikennejärjestelyt, ajoneuvoliittymä ja pelastustie	18
	33 §	Aidat	19
	34 §	Pihamaan vajat, rakennelmat ja laitteet	19
	35 §	Rakennuksen sopeutuminen tontille	20
10		RAKENNUKSEN ELINKAARI	20
	36 §	Rakennuksen käyttöikä ja materiaalivalinnat	20
	37 §	Rakennuksen kunnossapito ja korjaaminen	20
11		RAKENNETUN YMPÄRISTÖN HOITO JA VALVONTA	20
	38 §	Rakennetun ympäristön hoito	21
	39 §	Rakennetun ympäristön valvonta	21
12		RAKENTAMINEN ERITYIS- JA ONGELMA-ALUEILLA	21
	40 §	Rakentaminen pohjavesialueilla	21
	41 §	Pilaantuneiden maa-alueiden huomioon ottaminen rakentamisessa	22
	42 §	Rakennusperintö ja arkeologinen kulttuuriperintö	22
13		ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ	22
	43 §	Rakennusjärjestyksen valvonta	22
	44 §	Poikkeamisen myöntäminen rakennusjärjestyksen säännöksistä	22
	45 §	Tontin ja rakennuspaikan rinnastaminen	23
	46 §	Rakennusjärjestyksen voimaantulo XX.XX.XXXX	23

1 YLEISTÄ

1 § Tavoite

Tässä rakennusjärjestyksessä annetaan paikallisista oloista johtuvat suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteuttamisen ja säilyttämisen kannalta tarpeelliset määräykset.

Tavoitteena on järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestävää kehitystä.

Viittaus: MRL 1 ja 14 §

2 § Soveltamisala

Tämä rakennusjärjestys koskee Sonkajärven kuntaa (jäljempänä kunta).

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (MRL) ja –asetuksessa (MRA) olevien sekä muiden maan käyttämistä ja rakentamista koskevien säännösten ja määräysten lisäksi on kunnassa noudatettava tämän rakennusjärjestyksen määräyksiä, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa ei ole asiasta toisin määrätty.

Viittaus: MRL 14 § 4 mom.

3 § Rakennusvalvontaviranomainen

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena toimii hallintosäännössä tai vastaavassa määrätty lautakunta tai muu toimielin, jonka alaisena toimii rakennustarkastaja sekä muu palveluhenkilöstö. **Toimielimen tai sen alaisten viranhaltijoiden tehtävistä ja päätösvallan siirtämisestä** määrätään hallintosäännössä tai vastaavassa.

Viittaus: MRL 21 ja 124 §, MRA 4 §

4 § Rakentamistapaohjeet

Rakentamisen ohjaamiseksi rakennusvalvontaviranomainen voi antaa alueellisia tai koko kuntaa koskevia rakentamistapaohjeita. Ohjeiden tulee edistää alueen ominaispiirteisiin ja paikallisiin erityisolosuhteisiin sopivaa ja kestävää rakentamista.

2 LUPAJÄRJESTELMÄT

5 § Rakentamisen luvat ja ilmoitusmenettely

Maankäyttö- ja rakennuslaissa on esitetty rakentamisen ja muiden toimenpiteiden luvanvaraisuus:

- 1) rakennuslupa 125 §
- 2) toimenpidelupa 126 §
- 3) rakennuksen purkamislupa 127 §
- 4) maisematyölupa 128 §

5) ilmoitusmenettelyn käyttäminen 129 §

Ilmoitusmenettelyä sovelletaan merkitykseltään ja vaikutukseltaan vähäiseen rakentamiseen talousrakennusten rakennuslupan sekä toimenpideluvan asemesta 8 §:n mukaisesti.

6 § Rakennuslupa

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti rakennuslupaa edellytetään:

- rakennuksen rakentamiseen
- sellaiseen korjaus- ja muutostyöhön, joka on verrattavissa rakennuksen rakentamiseen, rakennuksen laajentamiseen tai sen kerrosalaan laskettavan tilan lisäämiseen
- rakennuksen korjaus- ja muutostyöhön, jolla ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin
- rakennuksen vaippaan tai teknisiin järjestelmiin kohdistuvaan korjaus- ja muutostyöhön, jolla voidaan vaikuttaa merkittävästi rakennuksen energiatehokkuuteen
- rakennuksen tai sen osan käyttötarkoituksen olennaiseen muuttamiseen

Määräajan paikallaan pysytettävää rakennusta varten voidaan rakennuslupaan asettaa määräaika.

Viittaus: MRL 125 §

7 § Talousrakennuksen luvan- ja ilmoituksenvaraisuus

Asemakaava-alueella ja oikeusvaikutteisella yleiskaava-alueella lupa- ja/tai ilmoitusmenettelyn soveltamisesta määrätään ao. kaavamääräyksellä tai soveltaen tätä rakennusjärjestystä.

Olemaan asuntoon kuuluvan tai maatalouden harjoittamisen kannalta tarpeellisen pienehkön rakenteiltaan ja varusteiltaan yksinkertaisen talousrakennuksen ilmoituksenvaraisuus määräytyy 8 §:n mukaisesti. **Talousrakennukset luetaan rakennuspaikan rakennusoikeuteen 8 §:n mukaisesta menettelytavasta riippumatta.**

Saunarakennus vaatii aina rakennusluvan.

Asuin- ja maanviljelystilaan kuuluvan maanalaisen, enintään 500 m³ suuruisen liete- tai vastaavan muun säiliön rakentaminen kuuluu ilmoitusmenettelyn piiriin. Yli 500 m³ lietesäiliöt vaativat toimenpideluvan. Vedenhankintaan soveltuvilla pohjavesialueella liete- tai vastaavan muun säiliön rakentaminen edellyttää aina toimenpideluvan hakemista.

Viittaus: MRL 129 §, MRA 61 §

8 § Toimenpiteiden luvan- ja ilmoituksenvaraisuus

Merkitykseltään ja vaikutukseltaan vähäiseen rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä ilman rakennus- tai toimenpidelupaa sen jälkeen, kun asianomainen on tehnyt tätä koskevan **kirjallisen** ilmoituksen kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tulee ilmoituksen sijasta edellyttää rakennus- tai toimenpideluvan hakemista, jos se yleisen edun tai naapurien oikeusturvan kannalta on

tarpeen. Rakentamiseen tai muuhun toimenpiteeseen voidaan ryhtyä, jollei rakennusvalvontaviranomainen 14 päivän kuluessa ilmoituksen vastaanottamisesta ole edellyttänyt luvan hakemista ilmoitettuun hankkeeseen.

Maankäyttö- ja rakennuslain 125, 126, 126 a ja 129 §:n nojalla määrätään rakennus- ja toimenpideluvan hakemisesta tai ilmoitusmenettelyn soveltamisesta kunnan osa-alueilla seuraavasti:

AK= Asemakaava- ja ranta-asemakaava-alueet

RV= Rantavyöhyke (MRL 72 § 1 mom.)

MUU= Muut alueet

Taulukon selitteet:

Edellyttää rakennusluvan hakemista

Edellyttää toimenpideluvan hakemista

Edellyttää toimenpideilmoituksen hyväksymistä

Ei edellytä toimenpidelupaa eikä ilmoitusta

RL

TL

I

-

Toimenpide:	Kunnan osa-alue		
1) Rakennelma (rakentaminen)	AK	RV	MUU
- rakennelmat, alle 15 m ² (sisältäen katetut tilat)	-	-	-
- katos tai vaja, 15 m ² - alle 30 m ² (sisältäen katetut tilat)	I	I	I
- katos tai vaja, 30 m ² - alle 60 m ² (sisältäen katetut tilat)	RL	RL	I
- katos tai vaja, 60 m ² ja suuremmat (sisältäen katetut tilat)	RL	RL	RL
- jätesuoja, yli 10 m ²	TL	I	I
- kioski	TL	TL	TL
- käymälä	I	I	-
- esiintymislava	TL	TL	TL
- muu vastaava rakennelma	I	I	I
- kiinteistökohtaisen jätevesijärjestelmän rakentaminen tai muuttaminen ¹⁾	TL/I	TL/I	TL/I
2) Yleisörakennelma (perustaminen tai rakentaminen)	AK	RV	MUU
- urheilu- tai kokoontumispaikka, asuntovaunualue tai vastaava sekä katsomo	TL	TL	TL
- yleisöteltta tai vastaava	I	I	I
3) Liikuteltava laite	AK	RV	MUU
- asuntovaunun tai -laivan tai vastaavan pitäminen paikallaan sellaista käyttöä varten, joka ei liity tavanomaiseen retkeilyyn tai veneilyyn	TL	TL	TL

4) Erillislaitte (rakentaminen)	AK	RV	MUU
- masto, piippu, tuulivoimala alle 12 m ²⁾	I	I	I
- masto, piippu yli 12 m	TL	TL	TL
- tuulivoimala 12 - 50 m ²⁾	TL	TL	TL
- tuulivoimala yli 50 m ²⁾	RL	RL	RL
- varastointisäiliö yli 10 m ³	TL	TL	TL
- hiihtohissi	TL	TL	TL
- muistomerkki	TL	TL	TL
- puistomuuntamo tai vastaava tekninen tila alle 15 m ²	TL	I	-
- suurehko antenni tai lautasantenni Ø yli 1 m	I	I	-
- suurehko valaisinpylväs tai vastaava yli 12 m	TL	TL	-
5) Vesirajalaitte (rakentaminen)	AK	RV	MUU
- suurehko laituri yli 5 venepaikkaa tai yli 10 m ³⁾	TL	TL	-
- muu vesirajaa muuttava tai siihen olennaisesti vaikuttava rakennelma, kanava, silta, aallonmurtaja tai vastaava tai venevaja (kts 16 §)	TL	TL	TL
6) Säilytys- tai varastointialue (järjestäminen)	AK	RV	MUU
- muusta alueesta erotettu suurehko varastointi- tai pysäköintialue taikka tällaiseen alueeseen verrattava alue	TL	TL	TL
7) Julkisivutoimenpide ⁴⁾	AK	RV	MUU
- rakennuksen julkisivun muuttaminen	I	I	-
- kattomuodon muuttaminen	I	I	I
- katteen, ulkoverhouksen tai sen väriytyksen muuttaminen	I	I	-
- katukuvaan vaikuttavan markiisin asettaminen	I	-	-
- parvekelasitus (yksinkertainen, avautuvuus yli 50 %) ⁵⁾	TL/I	TL/I	TL/I
- ikkunajaon muuttaminen	I	I	-
8) Mainostoimenpide	AK	RV	MUU

- muun kuin laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä tai luonnonsuojelulaissa säädetyn rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa taikka ikkunaa yli 50 % peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen asettaminen (ks. 21 §)	I	-	-
9) Aitaaminen (rakentaminen)	AK	RV	MUU
- rakennettuun ympäristöön liittyvä erottava kiinteä aita tai kadun reunusmuuri	I	-	-
10) Kaupunkikuvajärjestely	AK	RV	MUU
- muut kaupunki- tai ympäristökuvaan merkittävästi ja pitkäaikaisesti vaikuttavat järjestelyt ja muutokset	TL	TL	TL
11) Huoneistojärjestely	AK	RV	MUU
- asuinhuoneiston yhdistäminen tai jakaminen	TL	TL	TL
12) Maalämpö	AK	RV	MUU
- lämpökaivon poraaminen tai lämmönkeruuputkiston asentaminen rakennuksen lämmitysjärjestelmää vaihdettaessa tai uusittaessa taikka käytettäväksi lisälämmönlähteenä ⁶⁾	TL	TL/I	TL/I
13) Aurinkopaneeli tai -keräin	AK	RV	MUU
- yli 10 m ² erillisenä rakennelmana/laitteena tai yli 25 m ² katolle lappeen suuntaisesti asennettuna	I	I	I

Lisätietoja:

1) **Jätevesijärjestelmän rakentamiseen tai muuttamiseen** sovelletaan ilmoitusmenettelyä lukuun ottamatta pilaantumiselle herkkiä alueita (mm. rannat ja pohjavesialueet). Alueet on määritelty ympäristönsuojelumääräyksissä.

2) **Tuulivoimalan korkeus** määritetään **maanpinnasta mitaten** lavan lakikorkeuden mukaan. **Yli 50 metriä korkeista tuulivoimaloista tulee pyytää erillinen lausunto Puolustusvoimilta koko kunnan alueella.**

3) **Laiturin rakentamiseen ja rantaviivan muuttamiseen** sovelletaan tämän rakennusjärjestyksen määräysten lisäksi vesilakia ja sen nojalla annettuja säännöksiä ja määräyksiä. Lisäksi toimenpiteen johdosta on kuultava osakaskuntaa.

4) **Julkisivutoimenpiteet** edellyttävät toimenpideluvan hakemista rakennussuojelukohteisiin, kuten kaavalla suojeltuihin rakennuksiin (SR) sekä valtakunnallisesti ja maakunnallisesti arvokkaissa rakennetuissa kulttuuriympäristöissä sijaitseviin tai niihin rajautuviin rakennuksiin.

Rakennusvalvontaviranomainen voi edellyttää rakennus- tai toimenpideluvan hakemista julkisivutoimenpiteisiin, joilla voi olla merkittäviä vaikutuksia rakennettuun ympäristöön ja maisemaan, rakenteellisiin kuormituksiin, teknisiin vaatimuksiin tai jos työllä ilmeisesti voi olla vaikutusta rakennuksen käyttäjien turvallisuuteen tai terveydellisiin oloihin.

5) **Parvekkeiden lasitus** vaatii toimenpideluvan, jos **parveke edellyttää palo-osastointia** tai lupa on edellytettävä julkisivullisista syistä. Esim. vierekkäisten ja päällekkäisten lasitettujen parvekkeiden tulee olla palo-osastoituna toisiinsa nähden vähintään puolet huoneistojen palo-osastoinnista vastaavalla rakenteella.

6) **Maalämpöjärjestelmän rakentamiseen** edellytetään toimenpidelupa seuraavilla alueilla:

- asemakaava-alueella
- ranta-asemakaava-alueella
- oikeusvaikutteisella yleiskaava-alueella
- suunnittelutarvealueella
- rakennuskielto-alueella
- vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella (vaatii lisäksi ELY-keskuksen lausunnon)
- vedenhankintavesistöjen valuma-alueella
- jos rakennuspaikan pinta-ala on alle 5000 m²

Sellaiset pihamaan rakenteet ja laitteet, jotka eivät edellytä lupa- tai ilmoitusmenettelyä, on kuitenkin rakennettava säädösten ja määräysten mukaiselle etäisyydelle naapurin rajasta ja rakennuksista, niiden on sopeuduttava ympäristöön, eikä niistä saa aiheutua naapurille kohtuutonta haittaa. Mikäli yllä mainittu rakentaminen voi aiheuttaa naapurin tai yleisen edun kannalta kohtuutonta haittaa, tulee rakennusvalvontaviranomaisen edellyttää rakentamiselle luvan hakemista.

Toimenpideilmoitukseen on liitettävä tarpeellinen selvitys toimenpiteen laajuudesta ja laadusta. Hankkeesta on rakennusvalvonnan edellyttäessä esitettävä selventävät suunnitelmat, piirustukset, asemapiirros, karttaote ja naapurien kuuleminen.

Ilmoitus raukeaa, ellei toimenpidettä ole aloitettu ja saatettu loppuun kolmen vuoden kuluessa.

Viittaus: MRL 125 §, 126 §, 126 a §, 129 §

9 § Purkamislupa ja –ilmoitus

Maankäyttö- ja rakennuslaki säättävät purkamisen luvanvaraiseksi eräin poikkeuksin asemakaava-alueilla ja alueella, jolla on voimassa lain 53 §:n mukainen rakennuskielto, tai jos alueen yleiskaavassa niin määrätään. Rakennuksen tai sen osan purkamisesta on, jollei purkamiseen tarvita lupaa, kirjallisesti ilmoitettava kunnan rakennusvalvontaviranomaiselle 30 päivää ennen purkamistyöhön ryhtymistä.

Viittaus: MRL 53 §, 127 §, 139 §, MRA 67 §

10 § Maisematyöluja

Maisemaa muuttava maanrakennustyö, puiden kaataminen tai muu näihin verrattava toimenpide edellyttää lupaa:

- asemakaava-alueella
- ranta-asemakaava-alueella, jos ranta-asemakaavassa niin määrätään
- yleiskaava-alueella, jos yleiskaavassa niin määrätään, lukuun ottamatta puiden kaatamista yleiskaavassa maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi osoitetulla alueella
- alueella, jolla on voimassa 53 §:ssä tarkoitettu rakennuskielto asemakaavan laatimiseksi tai jolle yleiskaavan laatimista tai muuttamista varten on niin määrätty

Lupaa ei tarvita yleis- tai asemakaavan toteuttamiseksi tarpeellisten taikka myönnetyn rakennus- tai toimenpideluvan mukaisten töiden suorittamiseen eikä vaikutuksiltaan vähäisiin toimenpiteisiin. Toimenpiteiden vaikutusten vähäisyys ratkaistaan tapauskohtaisesti.

Ennen 1.5.2017 hyväksytyjen kaavojen osalta sovelletaan edelleen ennen lakimuutosta 230/2017 voimassa olleita säännöksiä.

Viittaus: MRL 128 §

3 RAKENTAMINEN ASEMAKAAVA-ALUEEN ULKOPUOLELLA

11 § Suunnittelutarvealueet

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisia suunnittelutarvealueita ovat alueet, joiden käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi on syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin, kuten teiden, vesijohdon tai viemärin rakentamiseen taikka vapaa-alueiden järjestämiseen. Suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä sovelletaan myös sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa.

Suunnittelutarvealueella luvan arviointi perustuu maankäyttö- ja rakennuslain 137 §:ssä säädettyihin erityisiin edellytyksiin sen lisäksi mitä luvan edellytyksistä säädetään.

Edellä olevan lisäksi suunnittelutarvealueeksi määrätään vedenhankinnan kannalta tärkeät sekä **muut vedenhankintakäyttöön soveltuvat (1- ja 2-luokka)** pohjavesialueet.

Viittaus: MRL 16 §, 137 §

12 § Rakennuspaikalle asetettavat vaatimukset

Sen lisäksi, mitä rakennuspaikalle asetettavista vähimmäisvaatimuksista on säädetty maankäyttö- ja rakennuslain 116 §:ssä, rakennuspaikan on oltava pinta-alaltaan vähintään 5 000 m². Pinta-alavaatimus ei koske tilaa, joka on aikaisemmin rakentamalla muodostettu rakennuspaikaksi.

Saari, jonka pinta-ala on alle 1 ha, ei muodosta rakennuspaikkaa.

Uudestaan rakentaminen, peruskorjaus ja vähäinen lisärakentaminen saadaan suorittaa sen estämättä mitä edellä tässä pykälässä on määrätty, jos rakennuspaikka pysyy samana ja se täyttää MRL 116 § edellyttämät vaatimukset.

Tämän pykälän määräyksiä ei sovelleta alueella, jolla on voimassa rakennuskielto asemakaavan laatimista varten.

Viittaus: MRL 116 §, 136 §

13 § Rakentamisen määrä

Rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen sekä **rantavyöhykkeen ulkopuolella** samaan pihapiiriin kuuluvan yhden kerrosaltaan alle 50 m²:n suuruisen yksiasuntoisen yksikerroksisen sivuasunnon.

Rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kokonaiskerrosala **saa olla** enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta.

Sen estämättä, mitä edellä tässä pykälässä on rakennusten tai asuntojen lukumäärästä määrätty, rakennusvalvontaviranomainen voi antaa luvan rakentaa maatalouskäytössä olevan maatilan talouskeskuksen yhteyteen siihen sopeutuvia sivuelinkeinoja palvelevia rakennuksia.

Toiminnassa olevan maanviljelystilän rakennuspaikan yhteyteen saa rakentaa toisen asuinrakennuksen.

Asemakaava-alueen ulkopuolella voidaan sallia rakennuksen pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaisten tilojen sijoittaminen maanpinnan alapuolelle tai ullakon tasolle, mikäli se on mahdollista ottaen huomioon rakennus ja sen käyttötarkoitus sekä soveltuminen rakennettuun ympäristöön.

14 § Rakennuksen etäisyys naapurista sekä rautatiestä, maantiestä ja yksityisestä tiestä

Rakennuksen vähimmäisetäisyydet asemakaava-alueen ulkopuolella (ilman asianomaisen suostumusta):

- 5 m toisen omistamasta tai hallitsemasta maasta
- 10 m toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla olevasta rakennuksesta

Palovaarallisen rakennuksen vähimmäisetäisyydet:

- 15 m toisen omistamasta tai hallitsemasta maasta
- 20 m toisen omistamalla tai hallitsemalla maalla olevasta rakennuksesta

Rakennuksen etäisyyden tiestä tai muusta ympäristömelua aiheuttavasta kohteesta tulee olla sellainen, että rakennuspaikalle jää riittävästi oleskeluun tarkoitettua piha-aluetta, jonka melutaso ei ylitä päivällä 55 dBA ja yöllä 50 dBA (uusien alueiden osalta kuitenkin 45 dBA) ja loma-asuntojen osalta enintään 45 dBA ja yöllä 40 dBA.

Asuinrakennuksen suojaetäisyys **tien keskiviivasta** meluhaittojen torjumiseksi:

- 100 m valtateiden ja kantateiden osalta
- 50 m seututeiden ja yhdysteiden osalta
- 12 m yksityisteiden osalta
- 100 m rautateiden osalta

Harkittaessa luvan myöntämistä **em.** suojaetäisyyksistä poiketen voidaan ottaa huomioon maaston muodolla, rakennusten sijoittelulla ja rakenteilla saavutettu melusuojaus.

Maantiealueen suoja-alueet on määritetty Laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Muiden teiden suoja-alueet on määritetty Yksityistielaissa ja rautatien suoja-alueet on määritetty Ratalaissa.

Uusi, talouskeskuksen ulkopuolelle rakennettava maatalousrakennus:

- kotieläinsuojan etäisyyden häiriintyvistä kohteesta tulee olla eläinmääristä ja olosuhteista riippuen vähintään 100 m ja lantalan tai liete- ja virtsasäiliön vähintään 100 m
- etäisyys toisen omistamasta tai hallitsemasta maasta vähintään 50 m
- etäisyys vesistöstä vähintään 100 m

Viittaus: MRA 57 §, Valtioneuvoston päätös 29.10.1992/993, Yksityistielaki (560/2018), Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005), Ratalaki (110/2007)

15 § Rakentaminen voimajohdon ja kaapelien läheisyyteen

Hankkeen vaikutukset ja vaatimukset on selvitettävä tapauskohtaisesti suunniteltaessa rakentamista voimajohdon johtoalueelle tai sen läheisyyteen. Toimenpiteille tulee pyytää lupa tai hyväksyntä voimajohdon haltijalta sekä huomioida viranomaisten ohjeistukset.

Suunniteltaessa rakentamista rakennushankkeeseen ryhtyvän on varmistuttava kiinteistön maakaapelointien sijainnista. Maakaapelien läheisyyteen rakentamisen vaikutukset on selvitettävä tapauskohtaisesti.

4 RAKENTAMINEN RANTAVYÖHYKKEELLE

16 § Rakentamisen sijoittuminen ja sopeutuminen ympäristöön rantavyöhykkeellä

Rakennettaessa rantavyöhykkeelle tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennusten korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väriytykseen.

Rakennuspaikalla tulee rantavyöhykkeen puusto ja kasvillisuus pääosin säilyttää ja vain harventaminen on sallittua. Muodostettavan rakennuspaikan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 40 metriä.

Rakennuksen etäisyyden rantaviivasta ja sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus mahdollisuuksien mukaan säilyy.

Rakennuksen etäisyys keskiveden korkeuden määrittämästä rantaviivasta:

- vähintään 50 m, rakennus, jonka kerrosala on yli 150 m²
- vähintään 30 m, rakennus, jonka kerrosala on enintään 150 m²
- vähintään 20 m, rantasauna, jonka kerrosala on enintään 30 m² (lisäksi sallitaan katettuja kuisteja 50% kerrosalasta) ja jonka harjakorkeus on enintään 4,0 m (mitattuna sokkelin yläpinnasta)
- vähintään 20 m, yli 15 m² suuruiset rakennelmat, kuten kodat, grillimajat tai kesäkeittiöt
- vähintään 10 m, rantasauna, jonka kerrosala on enintään 20 m² (lisäksi sallitaan katettuja kuisteja 50% kerrosalasta) ja jonka harjakorkeus on enintään 3,5 m (mitattuna sokkelin yläpinnasta)

- vähintään 10 m, ilmoitusmenettelystä vapautetut alle 15 m² suuriset rakennelmat, kuten grillimajat ja –katokset ottaen huomioon maiseman luonnonmukaisuuden säilyttäminen

Rakennuksen kosteudelle alttiit rakenteet (lattia) tulee olla vähintään 1 metrin ylävesirajaa korkeammalla (säännösteltyjen vesistöjen yläraja + 1 m ja säännöstelemättömien vesistöjen yläraja $HW_{1/50} + 1$ m). Tulvaherkkien tai säännösteltyjen vesistöjen ylävesirajan selvittää rakennushankkeeseen ryhtyvä ja se on esitettävä hankkeen suunnitelmissa. Mikäli ylävesiraja ei ole tiedossa, tulee rakentamisen vaatimukset arvioida tapauskohtaisesti.

Rantapaikalle saa, mikäli se maisemaan sopeutuu, rakentaa toimenpideluvalla rakennusoikeuteen kuulumattomana yhden puupintaisen lämpöeristämättömän venevajan rantaviivasta maalle päin. Venevajan rakennusala saa olla enintään 30 m² ja harjakorkeus enintään 2,5 m. Venevaja tulee sijoittaa pääty rantaviivaan päin.

17 § Rakentamisen määrä rantavyöhykkeellä ja saarissa

Rantavyöhykkeellä (rantaviivasta vähintään 50 m ja enintään 200 m) sijaitsevalle rakennuspaikalle saa rakentaa enintään yhden kaksiasuntoisen ja kaksikerroksisen asuinrakennuksen.

Rantavyöhykkeellä rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kokonaiskerrosala saa olla enintään 10 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin asuinrakennusten ja vapaa-ajanrakennusten rakennuspaikkojen osalta enintään 300 m².

Saarissa rakennuspaikalle rakennettavaksi sallittu kokonaiskerrosala saa olla enintään 5 % rakennuspaikan pinta-alasta, kuitenkin enintään 200 m². Saarelle, jonka pinta-ala on yli 10 ha ja sille on ajoneuvotie, sovelletaan edellisen kappaleen määräystä.

Rakennettaessa rantavyöhykkeelle on huomattava, ettei rakentamisella estetä tai vaikeuteta alueella olevan väylä- tai vesiliikennemerkinän käyttöä tai ylläpitoa. Merkkejä ei saa poistaa eikä niiden näkemäalueelle saa tehdä esteitä ilman Liikenneviraston lupaa.

5 RAKENTAMINEN YLEENSÄ

18 § Rakennuksen sopeutuminen ympäristöön

Maisemallisesti merkittävillä peltoalueilla rakentaminen tulee sijoittaa olemassa olevien pihapiirien ja metsäsaarekkeiden tuntumaan.

Rakentamisessa on säilytettävä rakennuspaikan luonnonmukaisuus sekä säästettävä arvokkaita kasvillisuuden reunavyöhykkeitä, luonnon merkittäviä kauneusarvoja ja erikoisia luonnonesiintymiä **kuten siirtolohkareita ja kauniita yksittäispuita.**

Rakennettaessa avoimeen maastoon tulee erityistä huomiota kiinnittää rakennuksen korkeusasemaan, muotoon, ulkomateriaaleihin ja väriytykseen.

Rakennuspaikka tulee tarvittaessa sopivin istutuksin liittää ympäröivään maisemaan.

Rakennustyön yhteydessä vaurioitunut tai muuten ympäristöä rumentava osa pihamaasta on istutuksin ja alueen käyttöön liittyvin järjestelyin saatettava kokonaisuuteen sopivaan asuun.

Rakennettaessa olevien rakennusten yhteyteen on rakentamisen sovelluttava noudatettuun rakennustapaan ja olemassa olevaan rakennuskantaan sijoituksen, koon, muodon, ulkomateriaalien, väriyksen sekä julkisivun jäsentelyn osalta. Rakennuspaikalla rakennusten tulee muodostaa ympäristö- ja kaupunkikuvaltaan sopuuhainen kokonaisuus.

19 § Rakennuksen korkeusasema, perustaminen ja rungon kuivuminen

Rakennusten sijainnin rakennuspaikalla tulee olla sellainen, että maiseman luonnonmukaisuus säilyy. Rakennuksen korkeusaseman tulee sopeutua olemassa olevan ympäristön rakennusten, maaston ja katupinnan korkeussemiin. Sade- ja sulamisvesien haitaton johtaminen on järjestettävä.

Asuin- ja työtilojen lattiataso suositellaan rakennettavaksi vähintään 0,5 metriä ympäröivää maanpintaa korkeammalle.

Rakennuksen rungon riittävä kuivuminen on varmistettava mittauksin ennen rakenteiden pinnoittamista. Rakennusvalvontaviranomaiselle on pyydetessä esitettävä kosteudenmittausuunnitelma ja -tulokset. Pinnoittamista ei saa aloittaa ennen kuin riittävä kuivuminen on tapahtunut.

Rakennukseen on tehtävä räystäät suojaamaan seiniä ja muita rakenteita sateelta tai muutoin rakenteellisin keinoin huolehdittava sääsuojauksesta.

Suunnittelijan ja rakentajan on varmistettava käytettävien rakennusmateriaalien puhtaus ja terveellisyys. Puutavara, eristeet ym. rakennusmateriaalit on suojattava säältä ja niiden kuivuus ja puhtaus on varmistettava asennettaessa.

Koko kunnan alueella on suunnittelussa ja rakentamisessa otettava huomioon maaperän sekä käytettävien maa-ainesten mahdollinen radonpitoisuus. Rakennuksen alapohjarakenteiden ja ilmanvaihtolaitteiden suunnitteluun sekä toteutukseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Viittaus: MRL 117c, 135 § ja 181 §

20 § Tontin rajan ylittäminen

Ylityksistä ei saa aiheutua haittaa kadun tai muun yleisen alueen käytölle, hoidolle tai kunnossapidolle.

Mikäli rakennus saadaan rakentaa tontin kadunpuoleiseen rajaan kiinni, on maanpinnan ala- ja yläpuolisten rakenteiden ulottamiselle tontin rajan yli saatava yleisen alueen omistajan suostumus.

6 MAINOS-, TIEDOTUS- YM. LAITTEET

21 § Myynti-, tiedotus- ja mainoslaitteet sekä markiisit

Mainos- tai muussa kaupallisessa tarkoituksessa käytettävän rakennelman, tekstin tai kuvan asettaminen ulkosalle rakennukseen tai sen välittömään läheisyyteen taikka ikkunaa yli 50 %

peittävän mainoksen pysyvä tai pitkäaikainen asettaminen on sovelluttava kiinteistön toimintaan ja käyttötarkoitukseen eikä se saa aiheuttaa haittaa ympäristölle.

Myynti-, tiedotus-, mainos- ja muuta sellaista laitetta sekä ikkuna- ja ovimarkiisia, terassin aurinko- tai sadesuojaa tai muuta vastaavaa laitetta **rakennukseen tai** tontille sijoitettaessa on noudatettava seuraavaa:

- Rakennukseen kiinnitettävä laite saa ulottua 1 metrin tontin rajan yli katualueelle tai muulle yleiselle alueelle siten, että maanpinnan ja laitteen alapinnan välillä on oltava vähintään 3,5 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän kohdalla ja 4,5 metriä ajoradan kohdalla ja sitä 0,5 metriä leveämmällä alueella
- Laite on kiinnitettävä tukevasti eikä se saa haitata kadun tai yleisen alueen käyttöä, hoitoa tai kunnossapitoa
- Laitteen muodon ja rakenteen on ulkoasultaan sopeuduttava muihin läheisiin mainoslaitteisiin, rakennukseen ja ympäristöön
- Laite on pidettävä kunnossa ja rikkoutunut laite on korjattava tai poistettava välittömästi

Milloin ikkuna- tai ovimarkiisi taikka terassin aurinko- tai sadesuoja on helposti nostettava, markiisi saa ulottua tontin rajan yli katualueelle tai yleiselle alueelle tai yleiselle alueelle enintään 2 metriä. Markiisin alimman kohdan ja maanpinnan välillä on oltava vähintään 2,4 metriä vapaata tilaa jalkakäytävän kohdalla ja 4,5 metriä ajoradan kohdalla.

Mainos- ja vastaavien laitteiden lupa- ja ilmoitusmenettelystä on määrätty tämän rakennusjärjestyksen 8 §:ssä. Maantien käyttäjille tarkoitetun mainoslaitteen asentamisesta asemakaava-alueen ulkopuolella on säädetty Laissa liikennejärjestelmästä ja maanteistä.

Viittaus: MRL 126 a §, Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä 52 §

22 § Tontin osoitenumerointi

Rakennukseen on asetettava osoitemerkintä kadulta tai muulta liikenneväylältä näkyvään paikkaan. Mikäli merkintä ei näy kadulle tai tielle, merkinnän tulee olla myös kadun tai rakennuspaikalle haarautuvan tien varressa. Katujen risteyksessä rakennuksen molempiin kadunvarsiseiniin on merkittävä kadun nimi ja katunumero. Osoitetekstin (musta) korkeus tulee olla vähintään 10 cm ja pohjalevyn (valkea ja heijastava) korkeus vähintään 16 cm. Kiinteistön haltijan tulee huolehtia, että osoiteteksti ja -numerointi sekä porrasopasteet ja tarvittaessa opastaulu on kiinnitetty paikoilleen viimeistään rakennusta käyttöönotettaessa.

Asemakaava-alueilla osoitenumerot on mahdollisuuksien mukaan pimeään aikaan valaistava. Tontin omistajan tai haltijan tulee pitää osoitemerkinnät toimintakuntoisina.

Viittaus: MRA 84 §

7 TYÖMAAJÄRJESTELYT

23 § Rakennushankkeesta tiedottaminen

Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee tiedottaa tulevasta rakentamisesta pystyttämällä rakennustyömaalle työmaataulu tai -kyltti, jos rakentaminen aiheuttaa pysyvän ja olennaisen muutoksen ympäristössä.

Työmaataulusta tai -kyltistä tulee ilmetä vähintään rakennuksen tai kohteen käyttötarkoitus ja laajuus, kohteen valmistumisajankohta ja rakennushankkeesta vastaavan yhteystiedot.

Viittaus: MRL 133 §, MRA 65 §

24 § Rakennusaikaiset toimenpiteet rakennuspaikalla sekä työmaan jäte- ja vesihuolto

Rakennustyön aikaiset varusteet ja varastot on sijoitettava rakennuspaikalle siten, että ne eivät kohtuuttomasti aiheuta haittaa naapurin kiinteistön käytölle.

Rakennustyömaa on tarvittaessa aidattava, merkittävä ja muutoinkin suojattava siten, ettei siitä aiheudu henkilö- tai omaisuusvahinkoja, liikenne- tai muuta häiriötä tai kohtuutonta melu-, pöly- tai muuta haittaa ympäristölle ja terveydelle.

Työmaalla tulee olla työmaan kokoon suhteutetut, riittävät alueet ja keräilyvälineet jätehuollon asianmukaiseen järjestämiseen. Rakentamisessa on noudatettava jätelakia ja -asetusta sekä niihin verrattavissa olevia valtioneuvoston päätöksiä. Rakentamisen aikana on noudatettava kunnan jätehuoltomääräyksiä ja rakennusjätteelle annettuja lajitteluohjeita.

Purkamisen yhteydessä on noudatettava lajitteluohjeita ja annettava purkutyön yhteydessä selvitys jätteiden lajittelusta ja hyötykäytöstä.

25 § Katualueen ja muun yleisen alueen käyttäminen, kaivaminen sekä johtojen ym. sijoittaminen

Rakennuspaikalla ja sen läheisyydessä käytössä olevat maanalaiset johdot ja rakenteet on suunnittelun yhteydessä selvitettävä.

Kunnan hallitsemalla katualueella tai muulla yleisellä alueella suoritettavaan kaivamiseen sekä johtojen, laitteiden ja rakenteiden sijoittamiseen sekä alueen käyttämiseen on haettava kunnalta lupa. Lupahakemukseen on liitettävä suunnitelma kaivutyön suorittamisesta, kuten työmaa-alueen merkitsemisestä ja mahdollisesta aitaamisesta, ajoneuvo- ja jalankulkuliikenteen järjestämisestä, melu- ja pölyhaittojen rajoittamisesta sekä mahdollisesti pilaantuneiden maiden käsittelystä ja alueen pikaisesta kuntoon saattamisesta.

Yleiselle alueelle jäävistä rakenteista, laitteista, johdoista ja kaapeleista on toimitettava sijaintitiedot kunnan asianomaiselle viranomaiselle.

Viittaus: MRA 83 §

26 § Työmaan purkaminen ja siistiminen

Rakennustyömaan jälkeen työmaan huoltoparakit ja työmaa-aidat sekä vastaavat työmaarakenteet on poistettava viipymättä ja työmaa-alue siistittävä.

8 RAKENNUKSEN YHDYSKUNTATEKNINEN HUOLTO

27 § Vesihuolto

Asuinkiinteistöä varten tulee olla käytettävissä riittävästi laadultaan talousvedeksi soveltuvaa vettä.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella sijaitseva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohtoon, ellei kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myönnä siihen vapautusta.

Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei kuitenkaan tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen vesijohtoon, jos kiinteistön vesihuoltolaitteisto on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä ja kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi terveydensuojelulaissa säädetty laatuvaatimukset täyttävää talousvettä.

Rakennettaessa muille alueille on rakentajan selvitettävä talousveden riittävyys ja laatu.

Viittaus: MRL 135 § ja 136 §, Vesihuoltolaki 10 ja 11 §

28 § Jätevesien käsittely

Vesihuoltolaitosten toiminta-alueelle rakennettava jätevesiä tuottava kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen jäte- ja hulevesiviemäriin, ellei kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myönnä siihen vapautusta.

Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jos kiinteistön vesihuoltolaitteisto on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä ja jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään tai kiinteistöllä ei ole vesikäymälää ja sen jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään.

Rakennuslupahakemukseen on liitettävä asianmukaiset jäte- ja hulevesien käsittelyä ja johtamista koskevat toteuttamissuunnitelmat.

Mikäli kiinteistöä ei liitetä vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, noudatetaan jätevesien käsittelyssä talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitoksen viemäriverkoston ulkopuolisilla alueilla annetun voimassaolevan valtioneuvoston asetuksen säännöksiä, ympäristönsuojelumääräyksiä, jätehuoltomääräyksiä ja seuraavia yleisiä määräyksiä:

1. Kiinteistön omistajan on huolehdittava siitä, että enintään 100 metrin etäisyydellä vesistöstä olevalla alueella tai vedenhankintakäytössä olevalla tai siihen soveltuvalla pohjavesialueella ennen vuotta 2004 voimassa olleisiin rakentamisajankohdan mukaisiin vaatimuksiin tai myönnettyyn rakennuslupaan perustuva jätevesien käsittelyjärjestelmä täyttää ympäristönsuojelumääräysten mukaisen puhdistusvaatimuksen. Etäisyys on määritettävä keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta sitä lähinnä sijaitsevan sellaisen rakennuksen, jossa muodostuu talousjätevesiä, seinään.
2. Puhdistettujen jätevesien purkupaikan ja maahanimeyttämöiden tulee sijaita:
  - a. vähintään 30 metrin etäisyydellä vesistöstä, talousvesikaivosta tai vedenottamosta
  - b. vähintään 5 metriä tiestä tai tontin rajasta
3. Vähäiset rantasaunan pesuvedet voidaan imeyttää maaperään vähintään 10 metrin etäisyydellä vesistöstä

Viittaus: Vesihuoltolaki 10 ja 11 §, kunnan ympäristönsuojelumääräykset, voimassa oleva Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (157/2017), Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

29 § Jätehuolto

Jätehuolto tulee toteuttaa siten, ettei siitä aiheudu haittaa terveydelle tai ympäristölle. **Jätehuolto on järjestettävä kiinteistökohtaisesti tai lähikiinteistöjen yhteisjärjestelyin.**

Rakennuslupahakemuksessa tulee osoittaa rakennuspaikalle rakennettavien rakennusten kokoon ja käyttötarkoitukseen suhteutetut **ja** riittävät tilat jätehuollon järjestämiseen. Jätetilalle tulee etsiä turvallis ja toimivin sijainti tontilla. Tilojen varauksessa on otettava huomioon jätteiden lajittelun ja kuljetuksen edellyttämät vaatimukset.

Rakennusten ja jätehuoltomääräysten mukaisten jäteastioiden välisistä suojaetäisyyksistä saa poiketa vain, jos jätesuoja on palo-osastoitu ja siihen on toteutettu erillinen ilmanvaihto. Jäteastioiden säilytyspaikat on sijoitettava helposti jäteautolla päästävälle paikalle ja siten, ettei tyhjennys haittaa pihan muita toimintoja. Kiinteistön jätteenkeräysastioiden suojaamisesta annetaan tarkemmat ohjeet jätehuoltomääräyksissä.

Jätteitä käsiteltäessä on aina otettava huomioon myös erityisjätteiden ja vaarallisten jätteiden käsittely.

Viittaus: MRL 157 §, MRA 56 §, Valtioneuvoston päätös 295/97, Ylä-Savon jätehuoltomääräykset

9 PIHAMAAN RAKENTAMINEN

30 § Pihamaan rakentaminen

Pihamaata rakennettaessa on huolehdittava, että siitä tulee tontin tai rakennuspaikan käyttötarkoituksen edellyttämällä tavalla käyttökelpoinen, terveellinen, turvallinen ja viihtyisä eikä se tuota haittaa naapureille.

Pihamaan korkeusaseman tulee sopeutua ympäristön korkeusasemiin. Uudis- ja lisärakentamisen yhteydessä pihamaa tulee suunnitella ja toteuttaa niin, ettei **rakentamisella lisätä hulevesien valumista tontin rajan yli.**

Viittaus: MRL 155 §, 165 § ja 167 §

31 § Hule- ja perustusten kuivatusvesien johtaminen ja lumen varastointi

Rakennuspaikan hule- ja kuivatusvesiä ei saa johtaa jätevesiviemäriin. Mikäli alueella ei ole mahdollisuutta johtaa hule- ja perustusten kuivatusvesiä hulevesiverkostoon, ne tulee johtaa pois rakennuksen läheisyydestä ja imeyttää tontilla tai johtaa ympäröivään maastoon alueen haltijan suostumuksella ja 28 §:ssä mainitun suunnitelman mukaisesti. Purkuputket on merkittävä.

Lumen varastointi pihamaalla on järjestettävä siten, ettei siitä aiheudu huomattavaa haittaa naapureille eikä yleisen alueen käytölle.

32 § Rakennuspaikan liikennejärjestelyt, ajoneuvoliittymä ja pelastustie

Liittymässä katuun tai tiehen sekä rakennuspaikan sisäisissä järjestelyissä on otettava huomioon liikenneturvallisuus. Uuden liittymän rakentamiseen on haettava liittymälupa tienpitoviranomaiselta (ELY-keskus, kunta tai tiehoitokunta). **Liittymän siirtoon tai käyttötarkoituksen muuttamiseen** on haettava tienpitoviranomaiselta liittymälle muutoslupa.

Ajoneuvoliittymästä on oltava riittävä **ja** esteetön näkemäalue kumpaankin suuntaan. Asemakaava-alueilla ajoneuvoliittymän leveys saa olla pientalojen rakennuspaikoilla enintään 6 metriä ja muilla rakennuspaikoilla enintään 8 metriä. Ajoneuvoliittymän pituuskaltevuus on esitettävä hankkeen asemapiirustuksessa. Kiinteistön ajoneuvoliittymä ei saa estää veden virtausta kadun tai tien kuivatusojasta tai ojanpainanteesta. Rumpuputken asennustarpeen sekä käytettävän putkikoon määrittää kadun tai tienpitäjä.

Pelastustien tarpeellisuudesta päätetään rakennuslupavaiheessa ja se on merkittävä asemapiirrookseen.

Pelastuslaitoksen nostokalustolla tulee olla vapaa pääsy (pelastustie) rakennuksen viereen siten, että pelastustoimenpiteet ovat mahdollisia. Pelastustie on pidettävä vapaana ja ajokelpoisena myös talviaikana. Pelastustie on mitoitettava pelastuslaitoksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Pelastustie tulee merkitä tieliikenneasetuksen 21 §:n mukaisella tekstillisellä lisäkilvellä.

Viittaus: MRL 88 §, 167 §, Tieliikenneasetus 21 §, Laki liikennejärjestelmästä ja maanteistä (503/2005)

33 § Aidat

Aidan tulee materiaaleiltaan, korkeudeltaan ja muulta ulkoasultaan soveltua ympäristöön.

Katua tai muuta yleistä aluetta vastassa oleva **pensas- tai** kiinteä aita on tehtävä kokonaan tontin tai rakennuspaikan puolelle. **Aita on tehtävä ja ylläpidettävä niin, ettei siitä aiheudu haittaa naapureille, liikenteelle eikä kadun tai tien kunnossapidolle.**

Aidan, joka ei ole naapuritontin tai -rakennuspaikan rajalla, tekee ja pitää kunnossa tontin tai rakennuspaikan haltija.

Tonttien tai rakennuspaikkojen välisen aidan tekemiseen ovat kummankin tontin tai rakennuspaikan haltijat velvolliset osallistumaan puoleksi kumpikin, jollei velvollisuuden muunlaiseen jakamiseen ole erityistä syytä. Mikäli asiasta ei sovita, siitä päättää rakennusvalvontaviranomainen.

Tontille tai rakennuspaikalle rakennettava aita, ellei sitä sijoiteta rajalle, tulee sijoittaa siten, että se on piha-alueiden järjestelyjen kannalta tarkoituksenmukainen ja huollettavissa. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi tulee risteyksen näkemäalue pitää vapaana.

Mikäli syntyy erimielisyyttä tonttien välisen aidan tarpeellisuudesta, rakentamisesta tai kustannusten jakoperusteista, ratkaisee erimielisyyden rakennusvalvontaviranomainen.

Aitojen lupa- ja ilmoitusmenettelyistä on määrätty tämän rakennusjärjestyksen 8 §:ssä.

Viittaus: MRA 82 §

34 § Pihamaan vajat, rakennelmat ja laitteet

Vajat, rakennelmat ja laitteet kuten pienet autosuojat, varastot, puutarhamajat, kasvihuoneet, **grillikatokset**, pihagrillit, **kylpytynnyrit**, maakellarit, jätekatokset, leikkimökit, kuivakäymälät, koirankopit ja muut vastaavat on sijoitettava tontille siten, etteivät ne aiheuta haittaa naapurille eivätkä rumenna ympäristöä.

Piharakennelmien lupa- ja ilmoitusmenettelystä on määrätty tämän rakennusjärjestyksen 7 ja 8 §:ssä.

Viittaus: MRL 157 §, 168 §, MRA 56 §

35 § Rakennuksen sopeutuminen tontille

Rakennukset ja tontin käyttö on suunniteltava ja toteutettava siten, että tontin pinnanmuodot sekä erityiset luonnon- ja kulttuuriarvot säilyvät.

Rakennustyön yhteydessä vaurioitunut tai muutoin ympäristöä rumentava osa pihamaasta on istutuksin ja alueen käyttöön liittyvin järjestelyin saatettava kokonaisuuteen sopivaan asuun.

Maisemallisesti arvokkaat puut ja merkittävät luonnontilaiset tontinosat tulee suojata työma-aikana huolellisesti.

Viittaus: MRL 117 §

10 RAKENNUKSEN ELINKAARI

36 § Rakennuksen käyttöikä ja materiaalivalinnat

Rakennuksen suunnittelun lähtökohtana on rakennukselle määriteltävä käyttöikä, jonka tulee olla rakennuksen tarkoitukseen nähden riittävän pitkä.

Määritellyn käyttöiän varmistamiseksi rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia luvan hakijalta lupakäsittelyvaiheessa asiantuntijan laatiman arvion rakennuksen käyttöiästä ja rakennuksen käyttöiän aikaisista kunnossapito- ja korjaustoimista.

Rakentamisessa tulee käyttää materiaaleja, joiden kestävyydestä, huollettavuudesta, korjattavuudesta ja käytöstä poistamisesta on kokemusta ja luotettavaa tietoa.

Viittaus: MRL 1 §, 12 §, 117 §, 131 §, 135 §, 152 §, MRA 55 §, 66 §

37 § Rakennuksen kunnossapito ja korjaaminen

Rakennusta tulee hoitaa ja pitää kunnossa eikä sitä saa päästää rapistumaan korjauskelvottomaksi. Rakennuksen julkisivut on pidettävä asianmukaisessa **ja** siistissä kunnossa. Myös ilkvallan aiheuttamat vahingot on siistittävä välittömästi.

Rakennuksen korjaamisessa on otettava huomioon rakennuksen ominaispiirteet eikä korjaaminen saa johtaa tyylillisesti alkuperäisestä rakennuksesta poikkeavaan lopputulokseen.

Rakennuksen omistajan on seurattava rakennuksen kantavuuden kannalta keskeisten rakenteiden kuntoa.

Viittaus: MRL 118 §, 166 §, Laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010)

11 RAKENNETUN YMPÄRISTÖN HOITO JA VALVONTA

38 § Rakennetun ympäristön hoito

Rakennettu ympäristö on pidettävä **myönnetyn luvan** mukaisessa käytössä ja siistissä kunnossa.

Ympäristöön olennaisesti vaikuttavien ulkovarastojen, kompostointi- tai jätesäiliöiden tai -katosten ympärille on tarvittaessa istutettava näkösuoja tai rakennettava aita. Asemakaava-alueella sijaitsevaa tonttia tai rantarakennuspaikkaa ei saa käyttää häiriötä aiheuttavaan tai ympäristöä rumentavaan varastointiin tai autojen, asuntovaunujen, veneiden, koneiden, laitteiden tai muiden vastaavien tavaroiden sekä polttoaineiden ulkosäilyttämiseen.

Rakennukset, niiden ulkopuoliset osat, portit, aidat, istutukset sekä sellaiset rakennelmat ja pienehköt laitokset, jotka vaikuttavat kaupunki- tai ympäristökuvaan, on pidettävä asianmukaisessa kunnossa ja niin, etteivät ne rumenna katukuvaa tai muuta julkista tilaa.

Viittaus: MRL 166-170 §

39 § Rakennetun ympäristön valvonta

Kunnan rakennusvalvontaviranomainen suorittaa maankäyttö- ja rakennuslaissa tarkoitettua ympäristön hoidon valvontaa mm. pitämällä tarvittaessa katselmuksia päättäminaan ajankohtina.

Havaituista puutteellisuuksista on annettava kunnossapitovelvollisille korjauskehotus sekä ilmoitettava määräaika, mihin mennessä korjaukset on suoritettava.

Rakennustarkastaja voi perustellusta syystä myöntää lykkäystä määräaikaan. Määräajan jälkeen, mikäli laiminlyöntejä ilmenee, rakennusvalvontaviranomaisella on oikeus ryhtyä maankäyttö- ja rakennuslain 182 §:ssä säädettyihin toimenpiteisiin.

Viittaus: MRL 166 §, 167 §, 182 §

12 RAKENTAMINEN ERITYIS- JA ONGELMA-ALUEILLA

40 § Rakentaminen pohjavesialueilla

Tärkeillä pohjavesialueilla öljy- ja polttoainesäiliöt sekä muut vaarallisten aineiden säiliöt ja varastot tulee sijoittaa maan päälle. Säiliö tulee varustaa katetulla suoja-altaalla siten, että sadevedet eivät pääse suoja-altaaseen tai säiliön tulee olla kaksivaippainen. Pysyvässä käytössä olevan polttonesteen tankkaus- ja täyttöpaikka on päällystettävä tiiviillä, polttonestettä läpäisemättömällä pinnoitteella tai suojakalvolla. Öljy- ja polttoaine- sekä muiden vaarallisten kemikaalien säiliöt on varustettava ylitäytönestimellä sekä imeytysaineella.

Pohjavesialueille ei tule sijoittaa uusia eläinsuojia tai lantaloita tai muuta mahdollisesti pohjavesien pilaantumista mahdollistavaa rakentamista, ellei maaperä- tai muun selvityksen perusteella osoiteta, että tällaiselle alueelle sijoittaminen ei aiheuta pohjavesien pilaantumista tai sen vaaraa. Myöskään merkittäviä eläinsuojien tai lantaloiden laajennuksia ei suositella tehtäväksi pohjavesialueille.

Haettaessa lupaa rakentamiseen pohjavesialueille on rakennusluvan hakemusasiakirjoihin tarvittaessa liitettävä pohjaveden hallintasuunnitelma. Haittaa tuottavaan toimintaan pohjavesialueella on tarvittaessa haettava ympäristönsuojelulain mukainen lupa. Tärkeällä pohjavesialueella maalämpöjärjestelmän rakentaminen saattaa vaatia vesilain mukaisen luvan. Luvan tarpeen arvioi ELY-keskus.

Viittaus: MRL 131 §, 137 §, Ympäristönsuojelulaki 17 §

41 § Pilaantuneiden maa-alueiden huomioon ottaminen rakentamisessa

Rakentamisessa on otettava huomioon rakennuspaikan pilaantuneet **tai pilaantuneeksi epäillyt** maa-alueet ja maaperän haitalliset aineet. Pilaantuneiden maa-alueiden käsittely ja lupa-asiat ratkaistaan voimassa olevan ympäristönsuojelulainsäädännön mukaisesti.

Rakennusluvan hakijan on selvitettävä rakennuspaikan maaperän mahdollinen pilaantuminen ja liitettävä tarvittaessa tämä selvitys rakennuslupa-asiakirjoihin. Lupa-asiakirjoihin on liitettävä myös selvitys niistä toimenpiteistä, joihin on tarpeen ryhtyä mahdollisen pilaantumisen johdosta.

Viittaus: MRL 131 §, Ympäristönsuojelulaki 75-79 §

42 § Rakennusperintö ja arkeologinen kulttuuriperintö

Tehtäessä luvanvaraisia toimenpiteitä valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi ympäristöiksi luokitelluilla alueilla tulee suunnittelun ja rakentamisen laatutasoon kiinnittää erityistä huomiota. Alueella olevaa rakennuskantaa ja pihapiirejä tulee säilyttää ja korjata perinteitä vaalien. Uudisrakentamisen tulee tapahtua alueen kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia arvoja ja laatua korostetusti huomioiden. Edellä mainittu tulee ottaa huomioon myös Pohjois-Savon maakuntakaavassa osoitetuilla maakunnallisesti arvokkaiksi kulttuuriympäristöiksi määritellyillä alueilla.

Rakennettaessa on huomioitava rakennusperinnön lisäksi mahdolliset muinaismuistot ja –jäännökset. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, jota aikaisemmin ei ole tunnettu, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia museoviranomaisen tietoon.

Viittaus: MRL 117-118, 197 §, Muinaismuistolaki (295/1963)

13 ERINÄISIÄ MÄÄRÄYKSIÄ

43 § Rakennusjärjestyksen valvonta

Tämän rakennusjärjestyksen valvonta kuuluu rakennusvalvontaviranomaiselle.

Kunnan viranomaiset toimivat yhteistyössä, mikäli rakennusjärjestyksen mukaisten tehtävien hoitaminen vaikuttaa toisen viranomaisen tehtäviin.

Viittaus: MRL 182-184 §

44 § Poikkeamisen myöntäminen rakennusjärjestyksen säännöksistä

Rakennusvalvontaviranomainen voi poiketa erityisestä syystä tämän rakennusjärjestyksen määräyksestä, jollei se merkitse määräyksen tavoitteen olennaista syrjäyttämistä.

Kun poiketaan **tämän rakennusjärjestyksen mukaisesta** rakennuspaikan vähimmäiskoosta, rakentamisen määrästä tai etäisyyksiä koskevista määräyksistä rannoilla, lupa voidaan myöntää, mikäli rakentaminen:

- ei vaikeuta kaavoitusta eikä poikkeaminen merkitse rakentamiselle asetettujen keskeisten vaatimusten syrjäytymistä
- **ei vaikeuta luonnonsuojelun tavoitteiden saavuttamista**
- **ei vaikeuta rakennetun ympäristön suojelemista koskevien tavoitteiden saavuttamista tai johda vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai muutoin aiheuta merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia**

Viittaus: MRL 171-176 §, MRA 85-90 §

45 § Tontin ja rakennuspaikan rinnastaminen

Asemakaava-alueen ulkopuolella sijaitsevan rakennuspaikan osalta noudatetaan soveltuvin osin mitä rakennusjärjestyksessä on määrätty tontista.

46 § Rakennusjärjestyksen voimaantulo

Tämä rakennusjärjestys tulee voimaan **XX.XX.XXXX**

Tällä rakennusjärjestyksellä kumotaan Sonkajärven kunnanvaltuuston 14.11.2011 § 56 hyväksymä rakennusjärjestys.

Viittaus: MRL 200 §, 202 §